

Palais des Nations – 1211 นครเจนีวา 10, ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

อาณัติของผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก คณะทำงานแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการควบคุมตัวโดยพลการ และผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการรวมกลุ่ม

หมายเลขอ้างอิง: AL THA 2/2023

(โปรดใช้หมายเลขนี้ในการตอบจดหมาย)

5 พฤษภาคม 2566

เรียน ฯพณฯ

พวกเรารู้สึกเป็นเกียรติที่ได้เขียนจดหมายถึงท่านในฐานะผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก คณะทำงานแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการควบคุมตัวโดยพลการ และผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการรวมกลุ่ม ตามมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนที่ 43/4 51/8 และ 50/17

ในการนี้ พวกเราขอแนะนำเรียนให้รัฐบาลของ ฯพณฯ รับทราบว่า เราได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมตัวและการดำเนินคดีต่อ ██████████ ภายใต้มาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นประมาทกษัตริย์) อนึ่ง ประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายหมิ่นประมาทกษัตริย์ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะโดยหน่วยงานและกลไกระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

██████████ เธอเป็นเยาวชนนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอายุ 15 ปี ผู้ณรงค์เพื่อสิทธินักเรียนในโรงเรียนเมื่อปีที่แล้ว เธอก่อตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อณรงค์ประเด็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง รวมไปถึงเรียกร้องให้เยาวชนอายุ 15 ปีมีสิทธิในการเลือกตั้ง เธอยังณรงค์ถึงประเด็นสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้ถูกดำเนินคดีอาญาภายใต้กฎหมายหมิ่นประมาทกษัตริย์อันเกิดจากการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นด้วย

การดำเนินคดีต่อ ██████████ เมื่อไม่นานมานี้ เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เกิดขึ้นเมื่อเธอยังอายุ 14 ปี จากข้อมูลที่เราได้รับ เธอเป็นบุคคลอายุน้อยที่สุดที่ถูกดำเนินคดีภายใต้กฎหมายหมิ่นประมาทกษัตริย์ของประเทศนี้

จากข้อมูลที่เราได้รับ:

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2566 ในช่วงเย็น [REDACTED] ถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ 8 คนภายใต้การบังคับบัญชาของผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง จากการรายงานข่าว เจ้าหน้าที่ของภาครัฐไม่ได้แสดงหมายหรือเอกสารชี้แจงคำสั่งต่อเธอระหว่างการจับกุม อย่างไรก็ตาม ในช่วงแรก เธอถูกกล่าวหาว่า “เข้าร่วม” การฉ้อสเปรย์อย่างผิดกฎหมายบนกำแพงวัดพระแก้ว ซึ่งทำโดยศิลปินนักกิจกรรมที่วาดสัญลักษณ์ของการต่อต้านกฎหมายหมิ่นประมาทกษัตริย์ (สัญลักษณ์ตัวเลข 112 ที่ถูกขีดฆ่า) และอนาธิปไตย (สัญลักษณ์ตัวอักษร A ในวงกลม) ในวันเดียวกัน นั่นคือวันที่ 28 มีนาคม 2566 เธอถูกหิ้วขึ้นรถให้อยู่บนพื้นโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจหลายคนระหว่างการสอบสวนที่สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ 1 คนนั่งทับตัวเธอ ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจคนอื่นๆ จับมือและขาของเธอไว้ระหว่างการตรวจค้น

หนึ่งชั่วโมงหลังจากการจับกุม มีการแสดงหมายจับต่อเธอ โดยเป็นหมายที่ออกโดยศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 หมายจับดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกรณีการเรียกไปรายงานตัวที่สถานีตำรวจ 2 ครั้ง ซึ่ง [REDACTED] ได้รับ เนื่องจากเธอเข้าร่วมกิจกรรมสนับสนุนประชาธิปไตยในวันที่ 13 ตุลาคม 2565 ระหว่างกิจกรรมดังกล่าว มีข้อกล่าวหาว่าเธอได้วิพากษ์วิจารณ์ระบบกษัตริย์ ซึ่งรวมถึงการกล่าวว่าระบบกษัตริย์ไม่มีประโยชน์ ว่าประชาชนควรสามารถแสดงออกได้ว่าระบบกษัตริย์ควรยังคงอยู่หรือไม่ และว่าประชาชนควรจดจำผู้คนที่ถูกคุมขังในเรือนจำเพียงเพราะวิพากษ์วิจารณ์ระบบกษัตริย์ [REDACTED] ถูกตั้ง 3 ข้อหาจากการกระทำดังกล่าว โดยประกอบไปด้วยข้อหาละเมิดมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นประมาทกษัตริย์) พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 และมาตรา 368 ของประมวลกฎหมายอาญา (ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงาน)

ตั้งแต่ [REDACTED] ถูกจับกุมในวันที่ 28 มีนาคม 2566 เธอถูกควบคุมตัวระหว่างการพิจารณาคดี เมื่อวันที่ 27 เมษายน มีการขยายเวลาการควบคุมตัว [REDACTED] ระหว่างการพิจารณาคดีเพิ่มอีก 15 วัน และจะมีการพิจารณาเกี่ยวกับกรณีการควบคุมตัวของเธอครั้งต่อไปในวันที่ 10 พฤษภาคม 2566 ปัจจุบัน เธอกำลังถูกควบคุมตัวอยู่ที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี ณ จังหวัดนครปฐม ภายใต้การดูแลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

แม้ว่าเราไม่ประสงค์ที่จะตัดสินความถูกต้องแม่นยำของข้อกล่าวหาข้างต้นไปก่อน แต่เราห่วงกังวลอย่างยิ่งเกี่ยวกับรายงานข่าวเรื่องการดำเนินคดีต่อ [REDACTED] ซึ่งเป็นเยาวชนนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและผู้ชุมนุมประท้วงโดยสงบ เนื่องจากการแสดงออกของเธอ เมื่อเธอมีอายุเพียง 14 ปี ไม่มีบุคคลใดควรถูกดำเนินคดีทางอาญาจากการเข้าร่วมการชุมนุมโดยสงบ หรือการแสดงความคิดเห็นของพวกเขาเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน หากข้อกล่าวหาข้างต้นได้รับการยืนยันว่าเป็นจริง การดำเนินการเหล่านี้นับว่าขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศด้าน

สิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะข้อ 19 และ 21 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) ซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการ ภายานวัติเข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2539 บทบัญญัติเหล่านี้รับรองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก และสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ

ตั้งที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติชี้แจงไว้ในความเห็นทั่วไปที่ 34 กฎหมาย หมิ่นประมาททั่วไปและกฎหมายหมิ่นประมาทกษัตริย์ควรได้รับการบัญญัติขึ้นด้วยความระมัดระวัง เพื่อรับรอง ความสอดคล้องกับข้อ 19(3) และประกันว่า กฎหมายเหล่านี้จะไม่ถูกใช้เพื่อลดทอนเสรีภาพในการแสดงออกในทาง ปฏิบัติ (อ้างอิง CCPR/C/GC/34) เราขอยืนยันอีกครั้งถึงข้อเสนอแนะโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่ง สหประชาชาติ ซึ่งแนะนำให้รัฐบาลของ ฯพณฯ “ทบทวนเกี่ยวกับมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา ในแง่ วมเกี่ยวกับการดูหมิ่นสมาชิกราชวงศ์ของกษัตริย์ในที่สาธารณะ เพื่อปรับให้กฎหมายสอดคล้องกับข้อ 19 ของ กติกา” (อ้างอิง CCPR/C/THA/CO/2, ย่อหน้า 18) เราขอแสดงความห่วงกังวลเป็นพิเศษเกี่ยวกับผลกระทบใน การสร้างความหวาดกลัวเป็นวงกว้าง ซึ่งเกิดขึ้นจากบทบัญญัติทางกฎหมายอันส่งผลต่อการใช้สิทธิอย่างชอบธรรม ที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกในประเทศไทย

นอกจากนี้ เราเป็นห่วงเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการใช้กำลังเกินกว่าเหตุโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจระหว่างการ สอบสวน ████████ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2566

เราได้ออกคำร้องฉบับนี้ขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิต่างๆ ของบุคคลซึ่งได้รับการพูดถึงในเอกสารฉบับนี้ ให้ ปลอดภัยจากภัยอันตรายที่ไม่สามารถเยียวยาแก้ไขได้ โดยมีได้ตัดสินใจสุดท้ายควรมีการตัดสินใจในเชิงกฎหมาย อย่างไร

จากข้อกล่าวหาและข้อห่วงกังวลที่มีการกล่าวหาขึ้นมาข้างต้น ขอให้ ฯพณฯ โปรดศึกษา **ภาคผนวก สำหรับการอ้างอิงหลักกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน** ซึ่งแนบไว้ท้ายจดหมายฉบับนี้ ภาคผนวกดัง กล่าวอ้างอิงถึงกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาในที่นี้

เนื่องด้วยอาณัติโดยคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนประจำสหประชาชาติกำหนดให้เรามีความรับผิดชอบในการ แสวงหาข้อเท็จจริงให้กระจ่างสำหรับกรณีต่างๆ ที่ถูกหยิบยกขึ้นมาให้เราพิจารณา ทางเราใคร่ขอความอนุเคราะห์ ให้ท่านชี้แจงข้อสังเกตในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้:

1. โปรดชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติม และ/หรือข้อคิดเห็นที่ท่านอาจมีเกี่ยวกับข้อกล่าวหาข้างต้น

2. โปรดชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับคดีอาญาต่อ ██████████ และอธิบายว่าการดำเนินคดีดังกล่าว สอดคล้องกับ ข้อ 9 14 19 และ 21 ของ ICCPR อย่างไร หากไม่มีฐานทางกฎหมายดังกล่าว ขอให้ท่านโปรดชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับวันที่ที่จะปล่อยตัวเธอ
3. โปรดอธิบายว่ามีมาตรการอย่างไรบ้าง เพื่อปฏิบัติตามข้อเสนอแนะโดยกลไกพิเศษของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ อนึ่ง ทั้งสองกลไกได้เรียกร้องให้รัฐบาลของ ๗๗ ประเทศ ปรับปรุงให้กฎหมายหมิ่นประมาทกษัตริย์สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องเสรีภาพในการแสดงออก โปรดชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนที่ท่านได้ดำเนินการเพื่อปรับปรุงให้มาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญามีความสอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

เราจักขอขอบคุณยิ่งหากท่านสามารถตอบรับจดหมายฉบับนี้ภายใน 60 วัน เมื่อครบกำหนดเวลา จดหมายฉบับนี้และจดหมายตอบรับใดๆ ที่ได้รับจากรัฐบาลของ ๗๗ ประเทศ จะได้รับการเผยแพร่สาธารณะบนหน้าเว็บไซต์สำหรับรายงานการสื่อสารต่างๆ จากนั้น เอกสารเหล่านี้จะรวมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของรายงานประจำ ซึ่งจะนำเสนอต่อคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

เราใคร่ขอเรียนรัฐบาลของ ๗๗ ประเทศ ว่า หลังจากการนำเรียนข้อมูลในจดหมายฉบับนี้ไปยังรัฐบาลแล้ว คณะทำงานแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการควบคุมตัวโดยพลการอาจส่งข้อมูลเกี่ยวกับกรณีนี้ผ่านกระบวนการทั่วไปของคณะทำงาน เพื่อออกความคิดเห็นว่าการพรากอิสรภาพที่เกิดขึ้นนับว่ามีลักษณะพลการหรือไม่ จดหมายฉบับนี้ไม่ได้มีส่วนในการบ่งชี้ความคิดเห็นที่คณะทำงานอาจนำเสนอออกมาแต่อย่างใด รัฐบาลจำเป็นต้องตอบรับจดหมายข้อกล่าวหาฉบับนี้และกระบวนการทั่วไปดังกล่าวเป็นจดหมายแยกฉบับกัน

ระหว่างรอการตอบรับของท่าน เรายังขอให้มีการใช้มาตรการชั่วคราวอันจำเป็นในรูปแบบใดก็ตาม เพื่อหยุดการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีการกล่าวหาขึ้น และป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต และหากการสืบสวนพบว่ามีหลักฐานสนับสนุนหรือพบข้อมูลซึ่งบ่งชี้ว่าข้อกล่าวหาดังกล่าวเป็นเรื่องจริง ขอให้มีการรับประกันว่าบุคคลใดที่รับผิดชอบจะต้องได้รับผิดจากการละเมิดนี้

ขอให้ ๗๗ ประเทศ โปรดรับพิจารณาจดหมายจากเรา

Irene Khan

ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก

Matthew Gillett

รองประธานคณะกรรมการแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการควบคุมตัวโดยพลการ

Clement Nyaletsossi Voule

ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุม

โดยสงบและการรวมกลุ่ม

ภาคผนวก

บทอ้างอิงหลักกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

จากการพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อห่วงกังวลจากข้อกล่าวหาข้างต้น เราใคร่ขอเสนอให้รัฐบาลของ ฯพณฯ อ้างอิงถึงข้อ 19 และ 21 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) ซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2539 บทบัญญัติเหล่านี้รับรองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก และสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบตามลำดับ

เราเน้นย้ำถึงข้อห่วงกังวลของเราเกี่ยวกับการบังคับใช้มาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญาซึ่งไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน เรามีความคิดเห็นว่า กฎหมายฉบับนี้ถูกบังคับใช้ในลักษณะที่ไม่ผ่านหลักเกณฑ์อันเข้มงวดเรื่องความจำเป็นและความเป็นสัดส่วน ซึ่งเป็นหลักจำเป็นสำหรับการลิดรอนจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ดังที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้เน้นย้ำไว้ รัฐภาคีต่อ ICCPR ต้องรับรองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก ซึ่งครอบคลุมรวมถึง “การสื่อสารเรื่องการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์ต่อบุคคลหรือเรื่องการเมือง การรณรงค์หาเสียง การพูดคุยเรื่องสิทธิมนุษยชน การนำเสนอข่าว” รัฐควรดำเนินการจำกัดสิทธิเพียงเท่าที่รับฟังได้

ตามหลักกฎหมาย และเพียงเพื่อห้ามการเผยแพร่โฆษณาชวนเชื่อเพื่อสร้างความเกลียดชังและกระตุ้นให้เกิดความเกลียดชัง ความรุนแรง และการเลือกปฏิบัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า กฎหมายหมิ่นประมาทกษัตริย์ และ “กฎหมายหมิ่นประมาทต่างๆ ต้องได้รับการบัญญัติขึ้นอย่างระมัดระวังเพื่อรับรองว่าจะสอดคล้องกับข้อ 19(3) และจะไม่ถูกนำมาใช้ปราบปรามเสรีภาพในการแสดงออกในทางปฏิบัติ” (อ้างอิง CCPR/C/GC/34)

ในบริบทนี้ เราเน้นย้ำข้อห่วงกังวลอันร้ายแรงของเราเกี่ยวกับบทบัญญัติเรื่องข้อหาหมิ่นประมาทกษัตริย์ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้รับการหยิบยกขึ้นมาพูดถึงในจดหมายหลายฉบับถึงรัฐบาลของ ฯพณฯ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จดหมายดังกล่าวนี้หมายรวมไปถึงจดหมายเลขที่ THA 1/2023; THA 4/2022; THA 11/2020; THA 7/2017; THA 1/2017; THA 13/2014; THA 10/2014; THA 8/2014; THA 3/2014; THA 1/2014; THA 13/2012; THA 10/2011; THA 9/2011; และ THA 5/2011 อีกทั้ง เราขอเน้นย้ำถึงข้อเสนอแนะโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนประจำสหประชาชาติ ซึ่งประเทศไทยได้รับระหว่างการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนครั้งที่ 2 ในปี 2560 ข้อเสนอแนะดังกล่าวเรียกร้องให้รัฐบาลของ ฯพณฯ “ทบทวนเกี่ยวกับมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา ในแง่มุมเกี่ยวกับการดูหมิ่นสมาชิกครอบครัวของกษัตริย์ในที่สาธารณะ เพื่อปรับให้กฎหมายสอดคล้องกับข้อ 19 ของกติกา” (อ้างอิง CCPR/C/THA/CO/2, ย่อหน้า 18)”

นอกจากนี้ เรายังขอให้รัฐบาลของ ฯพณฯ ดำเนินมาตรการทุกอย่างที่จำเป็นเพื่อรับประกันสิทธิของ ████████ ในระหว่างการควบคุมตัว และสิทธิในการเข้ารับกระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมกับศาลที่มีความเป็นอิสระและเป็นกลาง โดยสอดคล้องกับข้อ 9 และ 14 ของ ICCPR เรายังคงห่วงกังวลเกี่ยวกับการปฏิเสธคำร้องขอให้ปล่อยตัวชั่วคราว ในคดีหมิ่นประมาทกษัตริย์ต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นซ้ำหลายครั้ง และเราขอเน้นย้ำข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติเรื่องการพิจารณาคดีแบบปิดในกรณีที่ถูกมองว่ามีความอ่อนไหวเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ศีลธรรมอันดี หรือความมั่นคงของชาติ โดยแนวปฏิบัติดังกล่าวขัดต่อสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรมและเปิดเผยสาธารณะ ซึ่งได้รับการรับรองไว้ภายใต้ข้อ 14 ของ ICCPR

อีกทั้ง เราใคร่ขอเสนอให้รัฐบาลของ ฯพณฯ อ้างอิงถึงปฏิญญาว่าด้วยสิทธิและความรับผิดชอบของบุคคล กลุ่ม และหน่วยงานในสังคม เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในฐานะ “ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชน” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เราใคร่ขออ้างอิงถึงข้อ 1 และ 2 ของปฏิญญาดังกล่าว ซึ่งระบุไว้ว่า บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะส่งเสริมและต่อสู้ให้มี

การคุ้มครองและตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในระดับชาติและระดับสากล และรัฐต่างๆ มีความรับผิดชอบและหน้าที่หลักในการคุ้มครอง ส่งเสริม และดำเนินการให้เกิดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ข้อ 5 และ 6 ของปฏิญญาฉบับนี้มีความเกี่ยวข้องเช่นกัน เนื่องจากบทบัญญัติสองข้อนี้ระบุให้บุคคลมีสิทธิที่จะพบหรือชุมนุมอย่างสันติ สิทธิที่จะแสวงหา ได้รับ ได้มา และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน รวมถึงเรื่องการเยียวยา เพื่อเข้าถึงสิทธิต่างๆ และสิทธิที่จะเผยแพร่ ส่งต่อหรือกระจายให้คนอื่นได้รับทราบถึงความคิดเห็น ข้อมูล และ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน โดยบุคคลมีสิทธิเหล่านี้ทั้งในฐานะปัจเจกและในฐานะกลุ่มที่เป็นการรวมตัวกัน และสามารถใช้อำนาจได้ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

เราใคร่ขอแนะนำเสนอให้ท่านได้พิจารณารายงานเฉพาะประเด็นที่ได้รับการเผยแพร่เมื่อไม่นานมานี้ ว่าด้วย เรื่อง “การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทของการชุมนุมโดยสงบระหว่างสถานการณ์วิกฤติ” ซึ่งจัดทำโดยผู้ รายงานพิเศษประจำสหประชาชาติด้านสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการรวมตัว รายงานฉบับนี้เน้นย้ำความสำคัญว่า “รัฐต่างๆ ควรหยุดใช้ภาษาที่ตีตราประนามการชุมนุมโดยสงบ เช่น แนะนำว่าการชุมนุมโดย สงบทำให้เกิดความไม่มั่นคง หรือนำเสนอว่าเป็นภัยคุกคาม เป็นต้น รัฐต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย โดย รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้ชุมนุมและให้มีกระบวนการที่โอรับคนทุกกลุ่ม เพื่อ รับประกันการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายของคนทุกกลุ่มในสังคมในกระบวนการหาทางออกสำหรับวิกฤติ” (อ้างอิง A/HRC/50/42 ย่อหน้า 78(a)) ผู้รายงานพิเศษยังได้แนะนำเพิ่มเติมให้รัฐต่างๆ “แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ กำหนดให้การชุมนุมบางประเภทเป็นความผิดทางอาญา เช่น การชุมนุมที่ปิดถนนหรือโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ เป็นต้น โดยดำเนินการเพื่อรับประกันว่าไม่มีการจำกัดการชุมนุมโดยสงบอย่างไม่สมเหตุสมผล หรือการลงโทษหรือ การดำเนินคดีอาญาต่อผู้ชุมนุม และรับประกันว่าการจำกัดสิทธิใดๆ รวมถึงการจำกัดสิทธิในการทำอารยะขัดขืน จะต้องสอดคล้องกับหลักการด้านความถูกต้องตามกฎหมาย การมีเป้าหมายอันชอบธรรม ความจำเป็น และความ ได้สัดส่วน” (อ้างอิง (A/HRC/50/42 para.78(g))